

Wegjagen is geen optie

Jeroen de Koe

Mijn grootouders, waar ik veel gelogd heb, woonden op de Geitenkamp, een wijk in Arnhem, pal tegen de Veluwe aan. Wanneer we het toetje achter de kiezen hadden, kwam het regelmatig voor dat mijn opa zei “zullen we nog even een rondje Posbank doen?” Ik zat op zo’n moment bij wijze van spreken al achter in de Kevers en smulde van de haarspeldbochtjes achter Rozendaal en de heuvels bij de Posbank.

Nu, veertig jaar verder, ben ik beheerder van dat gebied en kan ik de rondjesrijders zoals mijn opa af en toe wel vervloeden. De auto’s en motoren rijden zeker in de weekenden in groten getale over de weg door Nationaal Park Veluwezoom. De parkeerplaatsen zijn vol en op de fietspaden rijden de fietsers met al die verschillende snelheden en interesses elkaar soms van de sokken. Met de toenemende drukte neemt de tolerantie naar de medemens juist af en staat komt de natuur onder druk te staan.

In mijn dagelijkse werk is dit een van de grote dilemma’s. Als natuurbeschermers hebben we een dubbele opdracht: de natuur beschermen én de mensen ervan laten genieten. Want weggijgen is geen optie: als mensen niet in de natuur mogen komen, gaan ze er nooit van houden. En als ze er niet van gaan houden, gaan ze de natuur ook nooit beschermen. Ongeacht de vraag of dit nou heel actief is als vrijwilliger of actievoerder, of meer passief als lid van een natuurorganisatie, of simpeler nog: als kiezer.

Als ik érgens brieven, mails of klachten over krijg, dan is het wel het onderwerp ‘natuurrecreatie’. De een verwijt me dat er niks mag in de natuur; een dag later krijg ik te horen dat we er een pretpark van maken. Sommige mensen uit het nabijgelegen dorp vinden dat alle bezoekers van ‘ver weg’ maar ergens anders heen moeten; de

horecaondernemers zijn het daar weer niet mee eens.

Eerlijk is eerlijk: ik deel de zorgen van beide groepen. Hoewel ik denk dat de natuur wel tegen een stootje kan, gaat het met een aantal kritische vogelsoorten zoals de wespdepot en de boomleeuwrik echt niet goed op de Veluwe. En ook de stikstofdepositie is een grote zorg, dus waarom nog zo veel auto’s door het park?

“De Posbank is nou eenmaal iconisch en woest mooi”

Aan de andere kant maak ik me ook zorgen over de natuurbeleving zelf: blijven de natuurliefhebbers wel komen? Lange tijd heb ik gedacht, of misschien tegen beter weten in gehoopt, dat de wal het schip zou keren. In het dorp op een steenworp afstand van de Posbank hoor ik veel te vaak dat mijn dorpsgenoten er steeds minder naartoe gaan. En al zeker niet in het weekend. En dat terwijl de bezoekers-

aantallen elk jaar nog toenemen en de meeste mensen met de auto komen. De grenzen van de groei zijn in zicht.

Wegjagen vind ik desondanks geen optie. De Posbank is nou eenmaal iconisch, woest mooi en heeft tientallen ingangen die niet zijn af te sluiten. Zelfs Jac. P.

Thijssen kon het niet laten om tijdens zijn fietstocht langs de IJssel de rivier bij Velp even rechts te laten liggen. “Nu reden wij over Beekhuizen den Zijpenberg op, om langs de prachtige Rhedensche hei en Heuven weer af te dalen naar onze rivier.” Ik kan het hem niet kwalijk nemen.

In de spagaat tussen natuur en recreatie neig ik daarom naar bijsturen en ‘slim weggijgen’. Dat kan door sommige bezoekersgroepen naar andere plekken te geleiden, omdat ze niet per se op de Posbank hoeven te zijn. Er zijn steeds slimmere systemen via onze mobieltjes die mensen daarheen sturen waar parkeerplek is, of waar de drukte nog meevalt. Het afsluiten van wegen staat – geholpen door drukte en stikstof – na 25 jaar weer op de politieke agenda en als je ‘betaald parkeren’ roept, slaan mensen niet meer steil achterover van verbazing of woede. Er liggen ideeën om het stationnetje in Rheden, dat op 100 m van het nationaal park ligt, om te bouwen tot ‘natuurstation’. Zo denken we met een mix van dreigen en verleiden stappen te kunnen zetten voor natuur én recreatie.

Maar ach, misschien is dit allemaal veel te ingewikkeld gedacht en te veel gepolder. We kunnen ook een simpele economische wet van stal halen: die van vraag en aanbod. Als er steeds meer vraag is naar natuur, om wat voor reden dan ook, moet er ook meer aanbod komen. Meer natuur dus. Heb ik later met mijn kleinkinderen nog wat te kiezen en hoef ik niet automatisch voor het rondje Posbank te gaan. Als dat tegen die tijd überhaupt nog kan.